

Magnus Björk

Magnus Björklund tröttnade på att stå i bakrunden i Refused och började skriva låtar till egna bandet Cobolt istället. Vi lyssnar och försöker förstå.

Text: Konrad Olsson Foto: Samuel Grönlund

*»Say my name once more
make love to me on the floor
and I give all I've got in this battle
baby we'll make it«*

Raderna kommer från Diminuendo, det sista spåret på Umeåbandet Cobolts andra skiva »Spirit On Parole«. Diminuendo betyder »musikstycke som avtar i styrka«.

En term som annars används i sammanhang där musiken finns nedtecknad med noter och instrumenten heter fiol eller cello. Cobolt använder sig av gitarrer, men ändå känns titeln väldigt passande. Mycket för att det är det avslutande spåret där musiken nästan bok-stavligen avtar i styrka. Den fadas inte ut med hjälp av ett reglage på ett mixerbord utan Cobolt lyckas verkligen spela på ett så pass återhållsamt och sparsmakat sätt att Diminuendo blir den låt där musiken, och med den hela skivan, tonas ner och försvinner. Den perfekta avslutningen på en fantastisk skiva.

Men Diminuendo kan också betyda att någonting annat avtar i styrka. Ordboken ger ingen definition på vad det skulle vara men när sångaren och textförfattaren Magnus Björklund sjunger ovanstående rader så

förstår man att det är ett förhållande som håller på att spricka. En relation vars storhet och styrka finns att hämta i en svunnen tid, men där huvudpersonen förgäves försöker hålla ihop förhållandet så att det inte rinner honom ur händerna. Han vill inte att musiken ska försvinna och fadas ut.

När Magnus själv förklarar sin text säger han att det inte riktigt handlar om att något håller på att ta slut. Istället pratar han om en annan slags separationsångest.

– Det är en separationsångest som man tar ut i förskott. För även om man befinner sig i det där lyckliga ögonblicket så finns där oftast tvivel, säger han eftertänksamt.

Första gången jag träffar Magnus är det höst. En väldigt passande årstid att fördjupa sig i hans arbete med sitt band Cobolt och Magnus textförfattande. Idén att intervjuva honom fick jag redan i våras och jag försökte faktiskt få tag på honom någon gång i somras. Men då befann han sig på ett sommarställe i Dorotea utan telefon.

– Det är en böjelse, förklarar han senare.

Berglund; ett porträtt

På sommaren brukar jag försvinna bort från staden, tappa kontakten med alla vänner och bekanta och åka till Dorotea för att bygga på mitt hus. Jag har väl ett behov att vara för mig själv ibland.

Och det kanske var bäst så. Sommaren hade nog varit fel tidpunkt för detta. Jag lyssnade överhuvudtaget inte på Cobolt under den ljusa delen av året. Men när hösten har kommit så känner jag att deras musik börjar fylla en funktion igen, som tröst mot det monotona och nedstämda sinnestillstånd som finner sig när nätterna är längre än dagarna och kylan börjar krypa in under jackan.

Jag var väldigt förväntansfull inför mitt möte med Magnus. Jag har haft att göra med både Johannes Berglund och Andreas Nilsson – två andra medlemmar i Cobolt – men det kändes som om jag inte kunde få hela bilden av bandet om jag inte träffade Magnus.

Men när jag innan intervjun frågar hur det känns att bli intervjuad blir svaret rätt passivt. Han förklarar att han inte alls brukar trivas med den situationen och att hans svar ofta är korta.

– Man pratar ju på ett visst sätt och sen ska det presenteras i text. Och då tycker jag alltid att det ser dumt ut. Då får man verkligen läsa och analysera sina ofullständiga meningar där man aldrig kommer fram till något.

Inte en särskilt bra start. Men det visar sig senare att det inte alls blir till nackdel för intervjun. Tvärtom. För trots, eller kanske tack vare, att han är eftertänksam och svarar långsamt så blir heller inget av det som kommer ur honom ogenomtänkt.

MAGNUS ÄR TJUGOFEM ÅR, HÅLLER FÖR NÄRVARANDE

på att plugga sitt femte år på Universitetet och har föga planer på att skaffa ett yrke.

– Jag vet inte. Jag har alltid haft svårt att tänka mig själv i den situationen. Att skaffa ett jobb. Jag tycker det ligger en förlust i den tanken på något sätt. Det är därför man har så svårt att acceptera den. Det känns som att det är något man gör när det andra inte har gått som man velat. Då blir man vuxen och skaffar sig ett jobb.

Och samtidigt som han tillbringar största delen av sin tid med att samla poäng på Campus spelar han i Cobolt och det är där som han syns mest. Det är där han får utlopp för en del av sina drömmar.

Cobolts musik är melankolisk. Den nästan dryper av sorger och problem och Magnus roll som textförfattare i denna kvartett har gett honom ett rykte om att vara den där svår-modiga killen. Poettypen med för mycket ångest för sitt eget bästa. Men träffar man honom så får man inte alls det intrycket.

– Jag är ingen dyster person. Just nu är jag bara lite dyster för min flickvän har åkt till Dublin. Men det är bra. Då får man riktiga emo-vibbar så man kan skriva låtar, ler Magnus och har med det citatet dels krossat sin egen myt men också visat att han har distans till sitt arbete med musiken. För oavsett hur han är som person så är det trots allt i Cobolt som han är som mest offentlig.

– Jo, man har ju valt att lyfta fram vissa sidor hos sig själv i Cobolt. Men det är inte så att Cobolt är mig och mina känslor rakt av, utan man gör ju någon slags vinkling. Man försöker ju variera sina texter och skriva om olika delar av livet. Många tror nog att texterna är mycket viktigare än de är bara för

»På sommaren brukar jag försvinna bort från staden, tappa kontakten med alla vänner och bekanta och åka till Dorotea för att bygga på mitt hus.«

att musiken låter som den gör.

Så han är nog inte så dystert, han är bara väldigt ambitiös i sitt arbete, och det är någonting som är väldigt tydligt. Han talar om sina skivor som ofärdiga hafsverk och känner en tydlig frustration över att det inte finns tid eller pengar att uppfylla det han vill. Men vid sidan om - eller snarare inför - sitt arbete med musiken tar han också sitt privatliv väldigt seriöst.

– Under »Spirit on Parole«-skivan var jag inne i en period av väldigt intensiv tvåsamhet. Jag har ju levt ihop med en kvinna i snart fem år och jag tar det förhållandet på väldigt stort allvar. Det betyder enormt mycket för mig. Och när man tar någonting på allvar så tvingas man konfrontera både de bra och de dåliga sidorna. På »Spirit on Parole« så tycker jag att det syns rätt tydligt att det nästan bara är två personer i alla texter. Det är en nästan klaustrofobisk känsla ibland. Det blir väldigt intimt. Det är bara i några låtar som det släpps in andra personer.

MAGNUS MUSIKALISKA KARRIÄR tog fart när han i början på nittioalet blev basist i Refused. Hardcorebandet som just då hamnade uppe i en mediahype som handlade mer om medlemmarnas kostvanor än om deras musik. Magnus fick stå i skuggan av de övriga medlemmarnas politiska idéer och han kände sig lagom delaktig i bandet som sådant.

– Jag var bara nyfiken och tyckte det var roligt att spela musik. Jag såg en musikalisk utmaning när det gällde Refused. Men det var mycket som följde med också och det blev problematiskt på många sätt för mig. Just det där grupptänkandet som jag inte alltid kände

mig så delaktig i. Men det var fascinerande tyckte jag. Ett tag. Sen kunde man som den där biten.

Magnus ler lite nostalgiskt när han tänker tillbaka på tiden med »det stora svenska hardcorebandet«. Jag frågar honom om det präglade honom på något sätt.

– Jag har väl lärt mig någonting om ideologier, om grupper och om individualitet. Så det har det nog gjort. Men jag tyckte det var bra att de splittrades för allt var som ett sjunkande skepp. Och medlemmarna mår betydligt bättre av att få göra det som passar dem bäst. Utan att de måste dras med någon gammal mall.

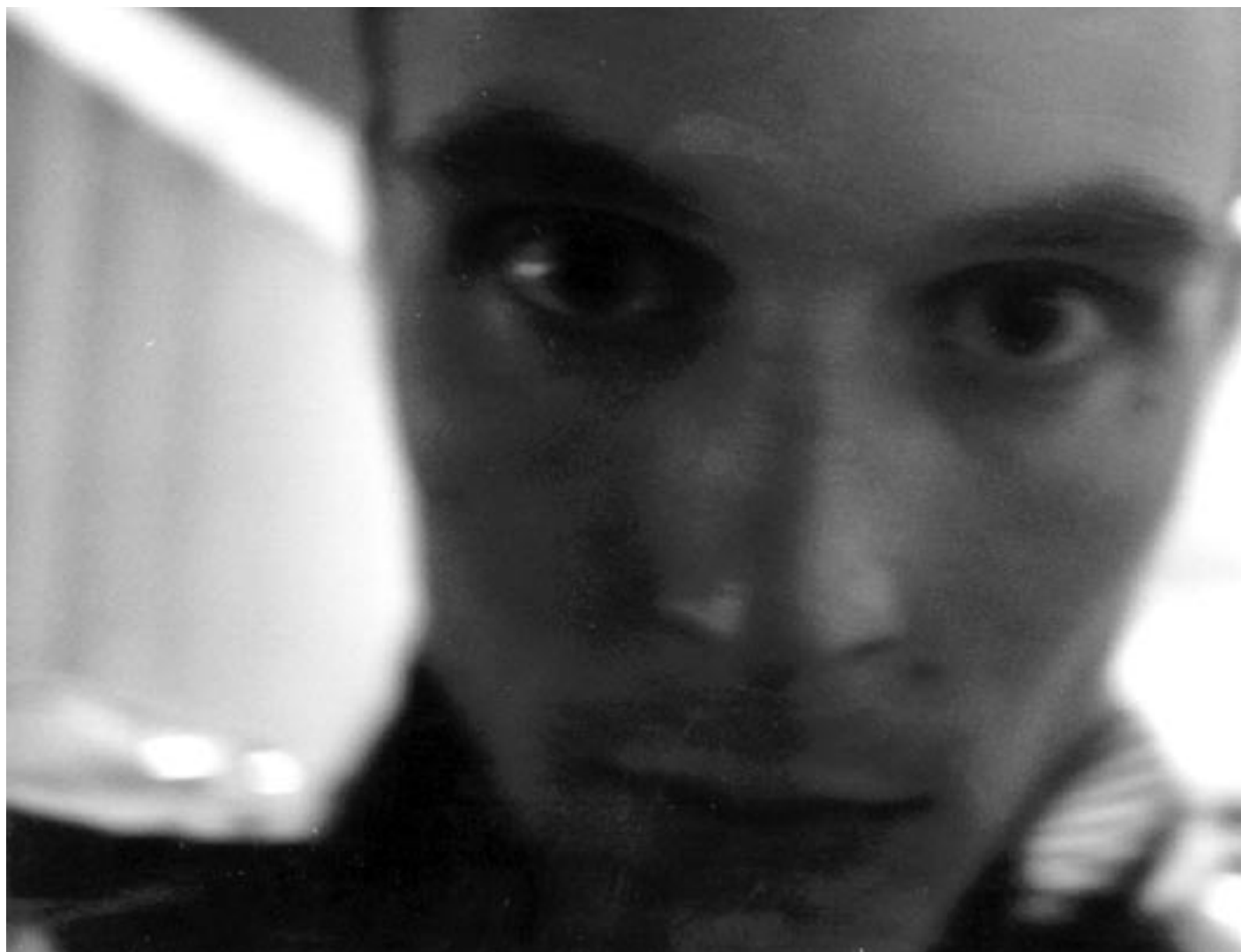
Så efter några år med hardcorebandet hoppade Magnus av. Han började inse vilka begränsningar det innebar att stå i bakgrunden.

– Det var ju inte min musik, det var ju inte mina texter och ingenting där var ju direkt mitt, där var man ju en basist.

Och det var ungefär här någonstans som Cobolt började ta form. Magnus började märka att han kunde skriva egna låtar och tillsammans med Refuseds roadie Andreas Nilsson började han smida planer på att starta ett eget band.

– Jag matade Andreas med en massa skivor som jag tyckte var bra. Och han verkade vara någon slags naturbegåvning; han hade nämligen aldrig spelat trummor förut. Men han snappade ändå upp vad det var jag var intresserad av.

Och efter att ha harvat i replokalen i något år dök Cobolt till slut upp i Umeås musikliv någon gång under hösten 1996. Bandet gjorde sig känt för att vara det långsammaste i världen

»Jag tyckte det var bra att Refused splittrades för allt var som ett sjunkande skepp. Medlemmarna mår betydligt bättre av att få göra det som passar dem bäst. Utan att de måste dras med någon gammal mall.«

och den något missvisande termen Slo-Fi fick bli benämningen på den musikgenre som bandets musik påstods tillhöra. Bandet bestod då av Magnus på sång och gitarr, Andreas på trummor och Kristoffer Larsson på bas. Det blev en smärre hype. Ryktet spred sig om det nya hoppet, de blev omskrivna i tidningen Pop och de signades till det inhemska skivbolaget Ampersand. Debutskivan »Eleven Storey Soul Departure« spelades in snabbt. Kanske lite för snabbt kan man tycka så här i efterhand. Skivan är ofokuserad, det är lite för många och för skramliga gitarrer och produktionen känns hafsig. Varken musiken eller texterna når fram till lyssnaren. Magnus ser tillbaka på

den skivan med mer erfarna ögon.

– Den första skivan känns nog lite omogen. Men man lär sig ju hela tiden i processen så det var säkert bra att vi gjorde den. Jag var ju oerfaren. Jag hade ju spelat in med andra band ett par gånger men det var ändå mycket med inspelningsprocessen man inte kunde.

Kort efter att skivan spelats in så fick bandet tillskott i form av en ny gitarrist vid namn Johannes Berglund. Något som kom att bli ett lyft för bandet. Johannes musikaliska kunskaper, studioerfarenhet och gitartalang kom väl till pass samtidigt som resten av bandet också utvecklades.

– Låtskrivandet gick ju framåt även för mig, kvaliteten höjdes och vi spelade bättre ihop. Men allt blev bättre när Johannes började. Så andra skivan fanns det faktiskt anledning att spela in.

På andra skivan gick också allt det där som man hoppats på när det gällde Cobolt i uppfyllelse. Det blev en fulländning där svängarna togs ut både musikaliskt och textmässigt. »Spirit on Parole« är den enda skiva som Magnus pratar om som »nästan färdig«. Den är också fortfarande Cobolts senaste fullängdsskiva. Det har hittills inte funnits pengar till att spela in en ny. Och om man ser till rådande försäljningssiffror så ser det inte ut som att det kommer att ramla in mer. Skivbolaget Ampersand har problem med ekonomin och bandet har visserligen spelat in en EP i replokalen men Magnus skulle gärna spela in en ny skiva.

– Fick man den tid och de resurser som krävs för att göra det ordentligt så skulle jag vilja spela in en ny skiva. För jag tror faktiskt att det skulle kunna bli jävligt bra. Jag har massor med låtar som bara ligger och väntar. Vi har ju spelat in små demos och vissa låtar har ju hamnat på vinylsinglar och samlings-skivor. Men det är ändå låtar som jag tycker är öppna för att jobba vidare på.

HAN TRIVS MED sin musik. Det märks. Han trivs med att spela in skivor och han trivs med att låta sig synas i sina texter. Magnus är också Cobolts kreativa hjärna, den »konstnärliga ledaren« i bandet, som gitarristen Johannes uttryckte det.

– Ja, det är ju jag som gör det mesta, säger Magnus. Det kan jag ju inte förneka. Men

samtidigt skulle jag inte ha gjort det utan de andra. Kanske skulle jag kunna göra det nu. Men jag vill inte ta på mig någon ära. Det kanske är jag som har idéerna men det är alla som förverkligar dem.

Magnus texter i Cobolt är, trots att de är väldigt introverta och självcenterade, väldigt närvarande. Man kommer direkt in i situationen när man hör honom sjunga. Det kan mycket väl bero på att de på senare tid har valt att framhäva sången mer i produktionen. Trots att han har en väldigt monoton och inte särskilt varierad röst så lyckas han ändå gestalta sina texter väl. Han framhäver snarare än briljerar.

Och som textförfattare är han rätt erfaren. Även om han aldrig skrivit texter till musik innan Cobolt så började han skriva tidigt.

– Jag har alltid försökt skriva texter. Man har ju haft någon slags rockdröm sedan man var liten, men det tog ett tag innan jag kunde skriva texter som var mina. Från början försökte man skriva som andra texter var. Man bara använde en massa ord och så tyckte man att det lät tufft. Men man nådde ju aldrig fram till sig själv i texterna.

– Jag tycker fortfarande att det är svårt att skriva texter till låtar. Jag skriver ju saker på sidan av som inte är kopplat till musik och det är betydligt enklare. Musiken blir ju som en ram och texten måste ju passa in där. Det är visserligen kul men man får kompromissa. Kreativiteten blir liksom begränsad. Man kan inte bara skriva rakt på alla gånger.

Ibland måste han till och med kompromissa så mycket att han snabbt skriver en text innan en spelning för att han inte hunnit.

– Ibland har en låt hunnit längre på musiksidan än på textsidan. Och vid en spelning så kan det ju hända att man ändå vill spela låten fast texten inte är helt färdig.

Så det behöver inte alltid vara på blodigt allvar? Inte alltid så helhjärtat?

– Ja, det är både och det där. Det måste ju vara rätt i någon bemärkelse. Texten är enormt viktig för mig. Men spelar man i rockband så måste man ju ha lite självdistans också. Det måste vara bra texter men det behöver inte alltid vara blodigt allvar. Och de behöver inte vara självbiografiska men oftast är de det i någon bemärkelse. Men det är inte alltid jag märker det själv förrän efteråt.

Och att det här med självbiografi är någonting som han tummar på märks. Det finns låtar där Magnus målar upp scenarior som känns väldigt avlägset det Umeå som han befinner sig i. Ett exempel är låten »The Atlantic Ocean Takes Her Back«. Där berättas det om en flicka som försvunnit på havets botten och livräddaren får övertyga jaget om att hon är borta.

Men Magnus ser inga problem med att skriva på det här sättet.

– Man måste ju skilja på vad som står i texten och vad det egentligen betyder. För det är ju metaforer allting. Och det är någonting som jag brukar använda mig av när jag skriver. Så den scenen som jag målar upp – med Atlanten och någon som försvunnit på botten – den har ju inte jag upplevt. Det texten egentligen handlar om är ju en brist på kommunikation mellan två människor.

Och just Magnus metaforer är någonting som han fått kritik för. När tidningen Pop skrev en recension på »Sprit on Parole« så angrep recensenten just texterna för att vara för amerikaniserade och inte förankrade i Magnus verklighet.

– Den kritiken tycker jag är helt obefogad, säger Magnus. Jag vet inte om han känner till begreppet metaforer. Han tyckte nog att jag skulle skriva om något svenskt eller norrlandskt eller om något som handlade om mig. Men jag tror att han säkert hade förstått om han bara hade försökt. Istället för att bara hitta något att kritisera.

Hur tar du kritik?

– Jag är nog ganska känslig för det. Förutom i de fall där jag är helt övertygad om att jag inte kunde ha gjort bättre. Då tycker jag bara att det är kritikern som är helt oförstående. Jag är ganska känslig för dålig kritik.

Du har fått ganska mycket kritik för din röst.

– Den är ju oskolad och på sätt och vis så är det nog det jag lägger ner minst tid på. Oftast är det låtarrangerandet som tar en enorm tid och sen kommer textskrivandet. Efter det kopplar man ihop de båda och så finns det någon slags melodi. Att jag sen kanske inte har världens bästa sångröst kan jag inte göra så mycket åt. Visst kan man utveckla sin röst mycket men jag är inte så intresserad av att

ha något enormt register. Orden är mycket viktigare.

Ni turnerar väldigt lite.

– Jag vet, vi har bara gjort några små svängar. Men det är nyttigt att åka ut och spela. Man kan lätt avgöra vilka låtar som man tycker är värda någonting och vilka som man borde göra om. Det är som en reningsprocess. Men man förstör ju samtidigt låtarna när man får reda på att de inte var så bra som man trodde.

– Det finns saker som jag tycker är lite dystert med att åka ut och spela. När jag gör något på skiva har jag så stor kontroll över det hela. Då kan man ändra tills man känner sig nöjd. När man spelar live kan det bli hur som helst. Dessutom handlar det ju om publikrespons och jag har väl aldrig känt av det riktigt. Aldrig så som man skulle vilja.

På vilket sätt vill du ha mer respons?

Mer applåder?

– Nej, men man vill ju bara att det man gör ska betyda någonting.

Men ska det betyda något för andra eller är det bara för din egotripp?

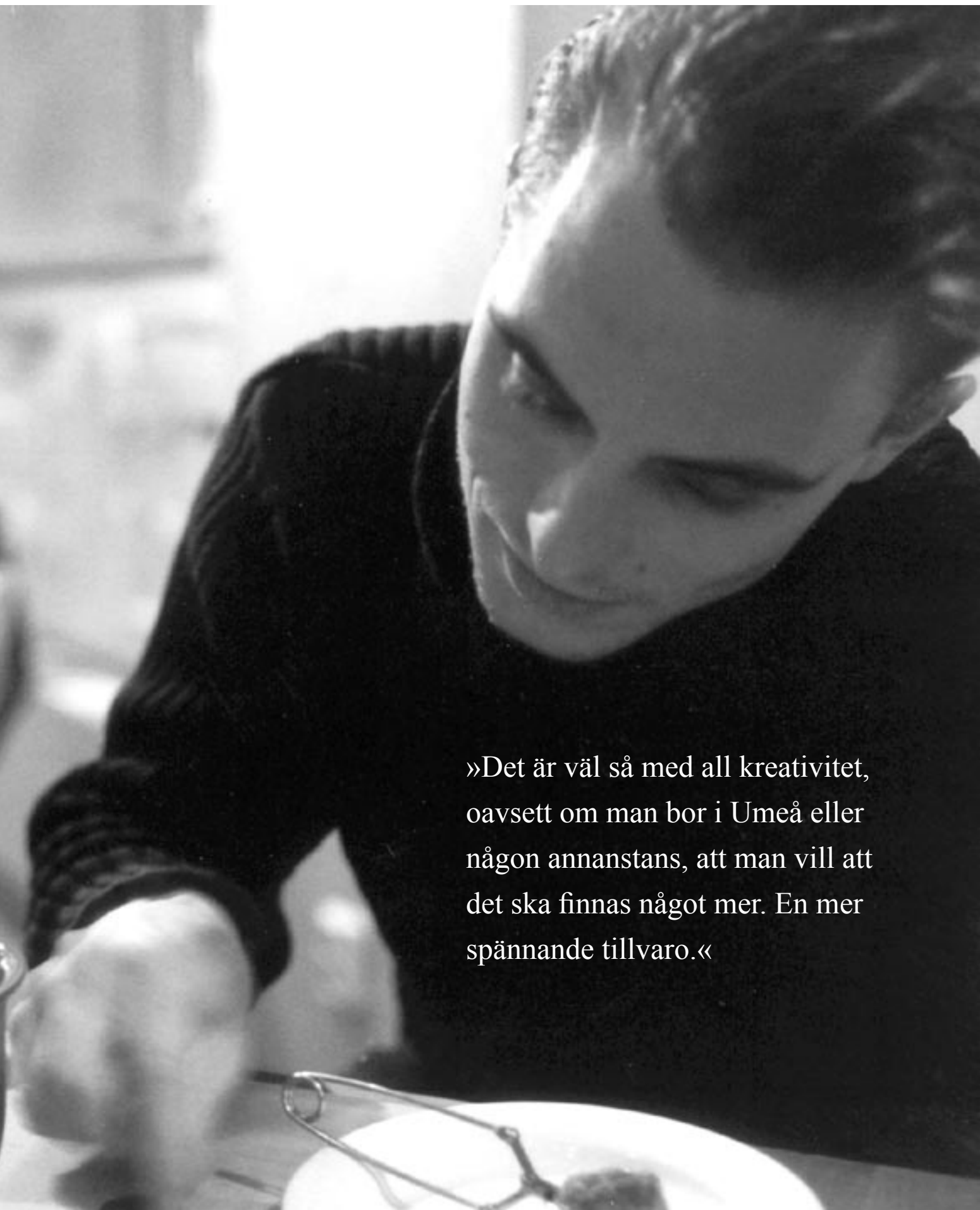
– I grunden så bryr man ju sig om vad lyssnarna tycker för det är ju där bekräftelsen ligger, men det är ju på grund av egotrippen förstås. Om de tycker att det är skit så får jag ju inte ut något av det. Men det är ju inget som man tar med i den kreativa processen. Så på så vis struntar jag i vad folk ska tycka om det jag gör. Men om man spelar live är det betydligt roligare om folk gillar det. Det är väl vad själva framträdandet bygger på.

Publiken är väl en nödvändighet för bandets existens?

– Jo, men det funderar inte jag på när jag skriver. Jag vill bli nöjd själv. Men man är ju beroende av publiken också. Jag är inte så stark att jag skulle fortsätta spela en låt om publiken buade ut mig varje gång jag spelade den, bara för att jag var nöjd själv.

Samtalet börjar lida mot sitt slut och kaffekopparna är sedan länge urdruckna. Trots att jag lyckas få ut mycket av min intervju så vill jag egentligen bara veta mer. Och det finns nog mycket han skulle kunna berätta mer om. Han nuddar hela tiden vid ämnen som man skulle kunna fördjupa sig i mer. Han talar sig god för fransmännens sätt att skildra existentialism i sina filmer och han talar länge

»Det är väl så med all kreativitet, oavsett om man bor i Umeå eller någon annanstans, att man vill att det ska finnas något mer. En mer spännande tillvaro.«

om sina texter, om sin perfektionism och om problemet med att ha en deadline.

Han är väldigt ambitiös även när det gäller intervjun och han tycker att det är en utmärkt idé när jag föreslår att vi bör träffas igen så att jag kan ställa fler frågor.

SA EN DRYG månad senare träffas vi igen. Det har nu hunnit bli vinter, Magnus har varit i Dublin och träffat sin flickvän och anledningen till att vi träffas igen är för att följa upp med fler frågor och för att Samuel ska fotografera. Stämningen är nu mycket mer avslappnad, Magnus känns mindre avigt inställd till intervjusituationen och han berättar att han nyligen köpt en ny skiva som han pratar lyriskt om. Det är Eminems »Slim Shady« och min bild av honom som en

insnöad Red House Painters-fanatiker börjar spricka mer och mer.

– Den var faktiskt väldigt inspirerande. Det är lite mycket bajs- och knullhumor men rent textmässigt var den väldigt underhållande och bra, säger han.

Samtalet tar vid där det förra slutade och jag ställer frågan som jag av någon anledning helt glömde ställa förra gången:

Varför?

Jag vill veta bakgrunden till varför han skriver de texter han gör och varför han sysslar med musik; syftet och funktionen med hans arbete. Kanske vill jag veta för mycket? Kanske går det inte att svara på, men Magnus försöker:

– Det kanske finns något långt och komplext svar på varför egentligen man håller på med kreativa saker. Jag vet inte vad det beror på men det kanske är del av en större kreativitet som jag har. Och just musik är ett medium som jag tycker har så stor potential.

Du menar att din kreativitet är en del av ditt övriga liv och inte bara tar sig uttryck i ditt arbete med Cobolt?

– Det är väl så med all kreativitet, oavsett om man bor i Umeå eller någon annanstans, att man vill att det ska finnas något mer. Man vill skapa en mer spännande tillvaro.

Får du utlopp för all din kreativitet i Cobolt?

– Nej det får jag inte. Ibland kan det kännas som man inte kan arbeta fritt i Cobolt eftersom man håller på inom rytmens ramar. När man skriver fritt kan man ju bara ösa ur sig. Man behöver inte ha något förbehåll. Skriver man texter till Cobolt så måste man tänka att den där frasen faktiskt inte passar till det där riffet eller så. Då får man yxa till meningen. Sen ska det ju finnas någon slags kärnfullhet. Så det är ingen fri kreativitet egentligen, den är lite kontrollerad. Men man får väl utvecklas så man kan använda musiken på ett sånt sätt också.

Du når åtminstone ut mer med musik än om du sitter hemma på loftet och skriver.

– Jo, det är ju den där bekräftelsebiten igen. När man suttit på loftet ett tag så vet man inte vad det är man håller på med. Man måste liksom som ta med sig det ut och kasta

»Jag har inget behov av att lyssnaren ska förstå mig och vad jag menar med det jag gör. De får gärna skapa sig en helt egen bild av vad de anser att det handlar om.«

det över några människor och se vad som händer.

Vilken funktion tror du musiken fyller för andra? Eller tänker du ens på det?

– Jag vet inte. Jag vill att folk ska uppleva samma saker som jag gör när jag lyssnar på min favoritmusik. Sen är det väl upp till lyssnaren att tolka musiken. Jag har inget behov av att lyssnaren ska förstå mig och vad jag menar med det jag gör. De får gärna skapa sig en helt egen bild av vad de anser att det handlar om. Men huvudsaken är ju att det ger någonting. Det är väl syftet. Att det inte bara är platta ord som ska låta snyggt.

Du verkar väldigt kräsen när det gäller inspelningarna. Kommer du ändå fortsätta skriva musik även om det skulle visa sig att du aldrig fick spela in en skiva igen?

– Det är ju så jag tror att det kommer att vara. Jag tror förstås inte att jag kommer få några pengar. Så det spelar ingen roll. Vi håller på att spela in en demo nu på en sunkig bandspelare. Jag bara gör låtar och sen måste jag spela in dem. Ibland blir man lite less och

tycker att det vore roligare om man fick lite pengar så det faktiskt ledde någonstans. Men det är kul i alla fall. Det är ett behov.

Vad skulle få dig att sluta?

– Det är en sak att säga att Cobolt skulle lägga ner; det skulle jag kunna göra nu och sen fråga killarna om de skulle vilja spela samma instrument på vårt nya projekt. Men att lägga av helt och ställa gitarren på hyllan, det skulle vara när jag känner att jag inte kan imponera på mig själv längre. Eller att jag känner att jag har hört allt jag gör förut. När jag inte kan göra det intressant längre, då lägger jag av.

VI FAR NOG hoppas att det aldrig händer, då skulle en stor talang gå förlorad. Samtidigt får vi hoppas att Cobolt lyckas släppa fler skivor. För om inte bandet själva eller ett skivbolag lyckas släppa ytterligare en Cobolt-skiva så är talangen likafullt förlorad för oss lyssnare. Men de fortsätter i alla fall skriva. Bandet kommer fortsätta spela in låtar i replokalen och tids nog kommer den universala rättvisan tvinga ut en ännu en fantastisk Cobolt-platta. Om inte så vet jag inte vad jag gör. Då kanske

den här artikeln är helt onödig?

När intervjun är slut tar Samuel några bilder och vi sitter alla tre och snackar en timme med bandspelaren avslagen. Innan vi skiljs åt tackar jag för en trevlig pratstund och Magnus beklagar sig över att vi pratat så mycket om honom och så lite om mig.

När jag tio minuter senare sitter på bussen hem med Cobolt i lurarna kommer raderna från Diminuendo tillbaka till mig igen. Jag tänker att där finns den första definitionen jag hade av Magnus: som den ärrade poeten.

Nu vet jag bättre.

»Baby we'll make it«